

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **A.P.M.**

skazanego z art. 280 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 sierpnia 2017 r.,

kasacji obrońców skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. akt II AKa (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w R.

z dnia 27 września 2016 r., sygn. akt II K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić obie kasacje obrońców skazanego A.P.M. jako oczywiście bezzasadne;

2. obciążyć skazanego A.P.M. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z dnia 27 września 2016 r., sygn. akt II K (...), uznał A.P.M. za winnego tego, że „daty bliżej nieustalonej, w październiku albo w listopadzie 2015 r. w miejscowości P., gm. P., woj. (...), posługując się nożem i grożąc małoletniemu J.S. natychmiastowym użyciem wobec niego przemocy, przez uszkodzenie jego ciała, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia należących do pokrzywdzonego pieniędzy w kwocie 8 zł”, tj. popełnienia przestępstwa określonego w art. 280 § 2 k.k. i za to, przy zastosowaniu art. 60 § 2 i § 6 pkt 2 k.k., wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności.

Powyższy wyrok zaskarżony został apelacją obrońcy oskarżonego, w której podniesiono zarzuty: błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia poprzez uznanie, że oskarżony A.M. dokonał przypisanego mu czynu, w sytuacji, gdy brak jest wystarczających i obiektywnych dowodów pozwalających na przyjęcie takiego ustalenia oraz obrazy prawa procesowego, mającego wpływ na treść zapadłego orzeczenia, tj. naruszenie art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. poprzez błędne obdarzenie walorem wiarygodności zeznań: J.S., M.G., G.S. i A.M.. W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, alternatywnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w R..

Po rozpoznaniu przedmiotowej apelacji Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasacje od orzeczenia Sądu odwoławczego wywiedli obrońcy skazanego, którzy podnieśli podobne zarzuty, sprowadzające się do kwestionowania rzetelności przeprowadzonej przez Sąd Apelacyjny w (...) kontroli instancyjnej, poprzez naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. (kasacja adw. J. P.) lub art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. (kasacja adw. M. M.).

Zdaniem pierwszego z obrońców - adw. J.P. - uchybienie kontroli odwoławczej polegało na niedostatecznym rozważeniu zarzutów odwoławczych:

1. obrazy art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. związanego z brakiem bezpośredniego przesłuchania na rozprawie pokrzywdzonego Jana Szymańskiego i błędnym uznaniem, że świadkowi temu nie można było doręczyć wezwania;

2. obrazy art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. związanego z zaniechaniem odczytania protokołu przesłuchania pokrzywdzonego w toku postępowania przygotowawczego w sprawie zawisłej przed Sądem okręgowym w R. w sprawie o sygn. akt II K (...), a poprzestanie na odczytaniu zeznań tego świadka złożonych w postępowaniu jurysdykcyjnym;

3. obrazy art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez uznanie za wiarygodne zeznań pokrzywdzonego J.S.;

4. obraży art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez uznanie za wiarygodne zeznań świadków M.G. i G.S.;

5. obraży art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez uznanie za wiarygodne zeznań świadka A.M. z postępowania jurysdykcyjnego.

Nadto, w ocenie tego skarżącego, Sąd Apelacyjny z naruszeniem art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. nie rozważył obraży przez Sąd Okręgowy w R. przepisów art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zakresie oceny zeznań świadków J.S., M.G., A.M., G.S. i P.M., która dokonana została w sposób sprzeczny z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego doprowadzając do błędnych ustaleń faktycznych, podczas gdy ich prawidłowa ocena mogłaby skutkować co najwyżej przypisaniem skazanemu czynu z art. 190 § 1 k.k. (pkt 6 kasacji).

Natomiast według drugiego z obrońców adw. M.M. (autora wcześniejszej apelacji) niewłaściwa kontrola instancyjna polegała na nierozpoznaniu w granicach apelacji zarzutów: błędu w ustaleniach faktycznych oraz obraży prawa procesowego – art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. – poprzez uznanie za wiarygodne zeznań świadków J.S., M.G., G.S. i A.M..

Przy tak sformułowanych zarzutach adw. M.M. wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, natomiast adw. J.P. wniósł o uchylenie wyroków Sądów obu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w R..

W odpowiedzi na wniesione kasacje, oskarżyciel publiczny wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Rację należy przyznać oskarżycielowi publicznemu co do stanowiska w przedmiocie niezasadności obu wniesionych w sprawie nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Kasacje te Sąd Najwyższy ocenił jako oczywiście bezzasadne, co – stosownie do treści art. 535 § 3 k.p.k. – uprawniało do ich oddalenia na posiedzeniu.

Przed przystąpieniem do omówienia skarg obrońców w pierwszej kolejności przypomnieć jednak należy, że zgodnie z art. 519 k.p.k. kasacja może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego

postępowanie, zaś jej powodem mogą być wyłącznie uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k. lub inne rażące naruszenie prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Tym samym przedmiotem zaskarżenia kasacją nie można czynić orzeczenia Sądu pierwszej instancji, zaś zarzuty podniesione w kasacji pod adresem orzeczenia tego Sądu podlegają rozważeniu przez Sąd Najwyższy tylko w takim zakresie w jakim jest to nieodzowne do należytego rozpoznania zarzutów stawianych zaskarżonemu w tym trybie orzeczeniu sądu odwoławczego. W rezultacie nie można ich rozpatrywać w oderwaniu od zarzutów stawianych orzeczeniu Sądu drugiej instancji, bowiem – jak wielokrotnie wskazywał w swym orzecznictwie Sąd Najwyższy – ponowna, „dublująca” postępowanie apelacyjne kontrola orzeczenia sądu rozpoznawczego nie jest celem i funkcją kasacji jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia. W kasacji skarżący nie jest zatem uprawniony do kwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, ani powielania zarzutów, które podnoszone były przeciwko orzeczeniu sądu *meriti*, a nadto jest zobligowany do wykazania, dlaczego w jego ocenie sąd instancji *ad quem* przeprowadził kontrolę instancyjną z rażącą i mającą istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia obrazą przepisów prawa.

Lektura podniesionych w kasacjach zarzutów w powiązaniu z ich pisemnymi uzasadnieniami pozwala jednoznacznie stwierdzić, że obowiązku tego ich autorzy nie dopełnili, podnosząc wprawdzie zarzuty obrazy przepisów, których przedmiot regulacji odnosi się do kontroli apelacyjnej (art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k.), jednak w sposób całkowicie gołosłowny.

W skardze autorstwa adw. M.M. w ogóle nie podjęto próby wykazania, dlaczego kontrola odwoławcza dokonana przez Sąd Apelacyjny w (...) miałyby być przeprowadzona z uchybieniem przepisów wskazanych w kasacji (jedynie ogólnie podniesiono, że sąd ten nie przeprowadził kontroli w granicach środka odwoławczego), a mająca wpierać zarzuty argumentacja stanowi w istocie powielenie tej, które zawarta była już w uzasadnieniu zwykłego środka odwoławczego i została przez Sąd odwoławczy oceniona jako nietrafna.

Natomiast w skardze autorstwa adw. J.P. w części powielono zarzuty uprzednio formułowane w apelacji, formalnie jedynie uzupełniając je o przepisy

dotyczące postępowania odwoławczego, w części zaś zarzucono Sądowi Apelacyjnemu zaniechania, które nie mogły mieć w ogóle miejsca.

Ta ostatnia uwaga dotyczy w szczególności zarzutów z pkt 1 i 2 kasacji.

Wskazywane w nich przepisy prawa procesowego, których obraza przez sąd *meriti* została zdaniem skarżącego rozpoznana przez Sąd drugiej instancji z naruszeniem art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. tj.: art. 391 § 1 k.p.k. z wz. z art. art. 366 § 1 k.p.k. (zarzut z pkt 1) oraz art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. (zarzut z pkt 2), nie były przedmiotem zarzutów apelacyjnych. Trudno uznać, że w apelacji zakwestionowano naruszenie przez sąd *meriti* zasady bezpośredniości czy też podniesiono uchybienie normie art. 410 k.p.k. przez nieujawnienie całości zeznań świadka J. S., skoro nie wskazuje na to ani sama treść zarzutów odwoławczych, ani też pisemne motywy apelacji, w których jedynie odnotowano, że „pokrzywdzony skutecznie uniknął stawienia w Sądzie, a finalnie przed Sądem nie został przesłuchany” oraz, że „fakt zaboru pieniędzy potwierdził dopiero na sugestię oskarżyciela publicznego i po odczytaniu jego zeznań z postępowania przygotowawczego”. Tym samym, wobec nie wskazania na uchybienie tym przepisom w apelacji, o naruszeniu art. 433 § 2 k.p.k. i w konsekwencji art. 457 § 3 k.p.k. nie może być mowy, natomiast podniesienie obecnie takich zarzutów w skardze kasacyjnej wchodziłoby w grę wyłącznie poprzez wykazanie, że Sąd odwoławczy powinien dostrzec takie uchybienia – jeżeli rzeczywiście wystąpiły – poza zakresem podniesionych zarzutów apelacyjnych, a więc chociażby zastosować regulację zawartą w art. 440 k.p.k. Takiego zarzutu adw. J.P. jednak nie sformułował.

W tym stanie rzeczy, już wyłącznie na marginesie zauważyć należy, że Jan Szymański został przesłuchany w toku postępowania przygotowawczego, a Sąd Okręgowy w R. przed zastosowaniem przepisu art. 391 k.p.k. – wbrew wywodom skarżącego – podjął czynności zmierzające do bezpośredniego przesłuchania tego pokrzywdzonego. Brak możliwości ustalenia jego aktualnego miejsca pobytu skutkował koniecznością odczytania jego zeznań złożonych w postępowaniu przygotowawczym. Zupełnym nieporozumieniem jest natomiast twierdzenie, że brak ujawnienia przez Sąd *a quo* odczytanych pokrzywdzonemu w innym postępowaniu (w sprawie II K (...)) wcześniejszych zeznań z postępowania

przygotowawczego stanowi obrazę art. 410 k.p.k. Autor kasacji przeoczył bowiem, że odczytane świadkowi J.S. w sprawie II K (...) depozycje z postępowania przygotowawczego dotyczące zdarzenia objętego zarzutem stawianym oskarżonemu A.M. w przedmiotowym postępowaniu, to zeznania z k. 36 ze sprawy II K (...) Sądu Okręgowego w R. odczytane przecież przez ten Sąd na rozprawie w dniu 19 lipca 2016 r. (k. 138 *verte*).

Lektura uzasadnienia wyroku wydanego przez Sąd Apelacyjny w (...) jednoznacznie wskazuje również na to, że nie może być mowy o naruszeniu w instancji *ad quem* standardu kontroli odwoławczej określonego w art. 433 § 2 k.p.k. i to we wszystkich pozostałych sygnalizowanych przez autorów kasacji zakresach. Fakt syntetycznej treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku, spełniającego wszelako wymogi określone w art. 457 § 3 k.p.k., nie świadczy jeszcze o tym, że w postępowaniu apelacyjnym uchybiono prawidłowej kontroli. Jak słusznie zauważa się w doktrynie i piśmiennictwie o kompletności i wnikliwości tej kontroli przesądza w pierwszej kolejności zakres zaskarżenia oraz trafność formułowanych zarzutów i wniosków apelacji. W tym kontekście bezspornym jest, że Sąd drugiej instancji odniósł się do wszystkich, przecież równie syntetycznie ujętych, zarzutów zawartych we wniesionym przez obrońcę zwykłym środkiem odwoławczym, a przeprowadzony w uzasadnieniu jego wyroku wywód odpierający zarzuty błędnej oceny materiału dowodowego, w tym zeznań świadków, których wiarygodność była przez autora apelacji kontestowana oraz uznający za chybiony zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, jest klarowny i za zbędne uznać należy w tym miejscu jego powielanie. Dywagacje przeprowadzone w tym przedmiocie przez skarżących stanowią wyłącznie wyraz ich subiektywnych poglądów, w najmniejszym stopniu nie podważając trafnego stanowiska zaprezentowanego przez Sąd odwoławczy w pisemnych motywach orzeczenia.

Uwzględniając całokształt przeprowadzonych powyżej rozważań, przy braku stwierdzenia okoliczności, które obligowałyby Sąd Najwyższy do orzekania w szerszym zakresie (art. 536 k.p.k.), orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając skazanego – stosownie do treści art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. – kosztami postępowania kasacyjnego.

